

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Kateřiny Šimáčkové a soudců JUDr. Tomáše Langáška a JUDr. Bohuslava Hnízдила v právní věci žalobce: **M. N.**, zastoupeného JUDr. Zdeňkem Broumem, advokátem, se sídlem Lázeňská 479/15, Děčín I, proti žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**, odbor správních činností a krajský živnostenský úřad, se sídlem Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. března 2012, JID 33475/2012/KUUK/Bla, č. j. 724/DS/2012, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 19. února 2013, č. j. 75 A 3/2012 - 29,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Magistrát města Teplice, odboru správních činností (dále též „magistrát“) uznal svým rozhodnutím ze dne 21. 12. 2011 č. j. MgMT-SČ 106657/PŘ/3084/2011/Lo žalobce vinným z přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. l) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění účinném v době spáchání přestupku. Přestupek měl spáchat tím, že dne 8. 6. 2011 ve 14:20 hodin jako řidič motorového vozidla byl při couvání nepozorný, v důsledku čehož došlo ke střetu s vozidlem řidiče J. Č. Za to uložil magistrát žalobci pokutu ve výši 1500 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1000 Kč.

[2] Žalobce se proti rozhodnutí magistrátu odvolal. Žalovaný Krajský úřad Ústeckého kraje na základě jeho odvolání v záhlaví označeným rozhodnutím změnil výrok rozhodnutí magistrátu tak, že se rozšiřuje, resp. do výroku doplňuje o porušení ustanovení § 24 odst. 2 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). Ve zbytku rozhodnutí potvrdil.

[3] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce správní žalobou, v níž uvedl, že magistrát měl vyhovět jeho žádosti o vypracování znaleckého posudku z oboru dopravy, aby mohl zhodnotit odlišný skutkový děj popisovaný oběma účastníky dopravní nehody. Tím, že magistrát rozhodl bez takového znaleckého posudku o tom, že žalobce byl při couvání nepozorný a zavinil dopravní nehodu, porušil magistrát ustanovení § 51 odst. 1 a § 50 odst. 3 a 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném a účinném znění (zde je zejména stanoveno, že v řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost, je správní orgán povinen i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být povinnost uložena).

[4] Krajský soud v Ústí nad Labem (dále též „krajský soud“) zamítl podanou žalobu v návětí označeným rozsudkem. V odůvodnění uvedl, že oba správní orgány (prvního i druhého stupně) reagovaly ve svých rozhodnutích na žalobcův návrh na vypracování znaleckého posudku přezkoumatelným způsobem, přičemž takový důkaz považovaly za nadbytečný. Krajský soud se s jejich hodnocením ztotožnil, neboť z fotodokumentace pořízené Policií ČR na místě nehody a ze situačního plánu je podle něj patrné, že žalobcovo vozidlo má poškozený levý zadní nárazník, přičemž především jde o oděr nárazníku. Dále je patrné, že vozidlo svědka Č. má nad pravým předním kolem promáčklou kapotu, od níž vede oděr a promáčknutí kapoty směrem ke spolujezdci řidiče. Ve věci je nesporné, že zatímco žalobce vyjížděl z kolmého stání, kolmo k němu jel z jeho pravé strany po silnici svědek Č. Z výpovědi svědka Č. pak vyplývá, že když míjel zaparkovaná vozidla, náhle ucítil náraz do pravé přední části vozidla.

[5] Krajský soud dovodil, že s ohledem na specifika případu spočívající především v poškození vozidel, které lze posoudit ve vztahu k ostatním důkazům i laickým úsudkem, nebylo třeba k posouzení skutkového děje odborných znalostí ve smyslu ustanovení § 56 správního řádu. Žalobce ve své výpovědi tvrdil, že náraz měl přijít až ve chvíli, kdy se začal rozjíždět, což znamená, že se pohyboval dopředu. Tomu ovšem neodpovídá poškození vozidla svědka Č., které by tak mělo jet za žalobcem, avšak bylo poškozeno z boku, nikoliv zepředu. Svědek Č. by tedy musel, dle tvrzení žalobce a provedených důkazů, do před ním jedoucího vozidla narazit bokem. Takovýto skutkový děj je ovšem na základě výpovědi svědka Č. i zadokumentované situace na místě vyloučen.

[6] Krajský soud proto uzavřel, že provedené důkazy tvoří společně dostatečně ucelený řetězec skutečností, z nichž vyplývá nepochybný závěr, že ke kolizi došlo tak, jak je popsáno v rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Proto v daném případě nebylo nutné znalecký posudek zpracovávat. Krajský soud odkázal též na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2010 sp. zn. 1 Afs 71/2009 (všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), podle něhož se znalci ve správním nebo soudním řízení nepřibírají, aby sdělovali úřadu nebo soudu své názory a úsudky o otázkách, k jejichž správnému porozumění a řešení není zapotřebí odborných vědomostí nebo

znalostí, nýbrž stačí, s ohledem na povahu okolností případu, běžná soudcovská zkušenost a znalost.

II. Kasační stížnost a průběh řízení před Nejvyšším správním soudem

[7] Proti výše uvedenému rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem podal žalobce (dále též „stěžovatel“) dne 1. 3. 2013, prostřednictvím krajského soudu, kasační stížnost z důvodů podřazených žalobcem pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). V ní namítal, že na projednávanou věc nelze výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu aplikovat, neboť podle soudní praxe při objasňování dopravních nehod, ať již v trestním řízení nebo ve správním řízení, se prakticky ve všech případech přibírají soudní znalci, zejména kdy výpovědi účastníků dopravní nehody jsou rozdílné a každý nehodovou událost líčí odlišně ve svůj prospěch. Jedině znalci disponují speciálními výpočetními programy, jako např. PC – CRASH, V – CRASH či ANALYZER PRO, a s jejich pomocí jsou schopni na základě plánu dopravní nehody a zjištěných stop na vozidlech posoudit, která z výpovědí je z technického hlediska přijatelná. Žádný správní orgán nedisponuje takovými odbornými znalostmi, neboť nemá k dispozici výše uvedené výpočetní programy, a proto nemůže objektivně dopravní nehodu posoudit, aniž by měl k dispozici znalecký posudek.

[8] Vyšetřování dopravní nehody nelze podle stěžovatele v žádném případě posuzovat laickým úsudkem, neboť takové posouzení si vyžaduje výše popsané zvláštní odborné znalosti.

[9] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti omezil jen na stručné a obecné konstatování, že kasační stížnost považuje za nedůvodnou a napadený rozsudek za přezkoumatelný, správný a souladný se zákonem, proto by kasační stížnost měla být zamítnuta. Jelikož vyjádření žalovaného nepřineslo žádné nové skutečnosti ani argumenty, nezasílal je Nejvyšší správní soud na vědomí stěžovateli k případné replice.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud hodnotí kasační stížnost jako přípustnou, neboť byla podána osobou oprávněnou ve smyslu ustanovení § 102 s. ř. s. Její důvody, jak je stěžovatel obsahově vymezil, se opírají o § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s. Kasační stížnost není nepřípustná ani z jiných důvodů plynoucích z ustanovení § 104 s. ř. s.

[11] Nejvyšší správní soud poté kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[12] Pokud jde o stížnostní důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., stěžovatel sice na toto ustanovení v kasační stížnosti odkazuje, ale neuvádí, v čem spatřuje nepřezkoumatelnost rozhodnutí krajského soudu. Nejvyšší správní soud proto pouze stručně konstatuje, že krajský soud řádně osvětlil důvody svého rozhodnutí a z jeho

rozhodnutí je naprosto zřejmé, jakými úvahami byl veden. Napadené rozhodnutí krajského soudu je tudíž plně přezkoumatelné.

[13] Za pravdu nemohl dát Nejvyšší správní soud stěžovateli ani v tom, že by krajský soud dospěl k nesprávnému právnímu závěru a tím naplnil důvod kasační stížnosti podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., jak tvrdil stěžovatel. Předně námitky uváděné stěžovatelem spadají svou povahou spíše pod § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť stěžovatel tvrdí, že dokazování provedené před správním orgánem bylo jako podklad pro učiněná skutková zjištění nedostatečné, tudíž že krajský soud měl rozhodnutí žalovaného zrušit pro vadu řízení spočívající v tom, že skutková podstata nemá oporu ve spisech. I po tomto správném právním „překvalifikování“ kasačních námitek však Nejvyšší správní soud musí konstatovat, že rozhodnutí krajského soudu je v souladu s právní úpravou i s judikaturou Nejvyššího správního soudu týkající se přibírání znalců do správního řízení. Dosavadní rozsudky Nejvyššího správního soudu řešící otázku, zda je či není v konkrétním řízení nezbytné, aby si správní orgán opatřil znalecký posudek, lze ve stručnosti shrnout následovně.

[14] Otázka potřebnosti znaleckého posudku je otázkou objektivní, v řízení tedy odborných znalostí buď zapotřebí je, nebo tomu tak není (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. září 2011 č. j. 8 As 41/2010 - 117). Znalci se ve správním řízení přibírají k tomu, aby jednak posuzovali skutečnosti, jejichž poznání předpokládá zvláštní odborné znalosti, jednak z takovýchto pozorování vyvozovali znalecké úsudky (posudky). Znalci se však nepřibírají, aby sdělovali úřadu nebo soudu své názory a úsudky o otázkách rázu právního nebo o otázkách, k jejichž správnému porozumění a řešení není zapotřebí odborných vědomostí nebo znalostí, nýbrž stačí, s ohledem na okolnosti případu, běžná soudcovská zkušenost a znalost. Ve správním řízení vedle toho platí, že se znalec nepřibírá též tehdy, pokud správní orgán disponuje potřebnými odbornými znalostmi či si může opatřit odborné posouzení předmětných skutečností ze strany jiného správního orgánu (srov. k tomu § 56 správního řádu). Přitom je třeba vycházet z toho, že jestliže právní řád určitým orgánům přikazuje určité funkce, je nutno mít za to, že jim také přiznává způsobilost, zejména takové znalosti a zkušenosti, aby tyto funkce mohly plnit (viz krajským soudem citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. května 2010 č. j. 1 Afs 71/2009 - 113, publikován pod č. 2313/2011 Sb. NSS, přičemž k uvedeným závěrům je v tomto rozsudku citována i starší judikatura Nejvyššího správního soudu ČSR, zejména Vážný, sv. X, roč. 1928, s. 106, publikován pod č. 3075/1928, a Boh. A, č. 5770/1926, s. 942).

[15] Při posuzování potřebnosti znaleckého posudku v konkrétním případě dospěl Nejvyšší správní soud v minulosti např. k závěru, že při identifikaci místa spáchání dopravního přestupku není porovnání dvou fotografií natolik složitou technickou záležitostí, aby k ní musel být povolán znalec; docela postačí schopnost technického myšlení a vyjadřování. Takovou způsobilost u pověřené úřední osoby shledal soud zejména na základě detailně a srozumitelně popsaného postupu komparace fotografií (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. září 2009 č. j. 2 As 64/2009 - 50). V jiné přestupkové věci byl naopak Nejvyšší správní soud nucen konstatovat, že správní orgán nemá dostatečné odborné znalosti k vyslovení kategorického závěru, že rozdíl ve výsledcích dechové a krevní zkoušky byl způsobený právě a jen časovým odstupem

a z toho vyplývajícím poklesem hladiny alkoholu v krvi, pročež vzal za rozhodující výsledek dechové zkoušky (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. března 2012 č. j. 9 As 120/2011 - 166).

[16] Je tedy zřejmé, že Nejvyšší správní soud vždy váží podle okolností konkrétního případu a složitosti posuzované problematiky, zda postačovalo k posouzení sporné otázky odborné zázemí správního orgánu, nebo zda bylo nevyhnutelné přizvání znalce. V posuzovaném případě má Nejvyšší správní soud za to, že krajský soud posoudil věc správně. Fotodokumentace situace i způsob poškození vozidel skýtaly v daném případě dostatečnou oporu pro závěr, že skutkový děj se odehrál v souladu s výpovědí svědka Č., nikoliv stěžovatele. K tomuto závěru je možno s dostatečnou mírou spolehlivosti dojít dokonce i laickým úsudkem, v daném případě je však nadto podepřen i odbornou znalostí správního orgánu, který je k takovému posouzení povolán a který své úvahy jasně a srozumitelně vtělil do odůvodnění svého rozhodnutí.

[17] Nejvyšší správní soud podotýká, že pokud by i v takto jednoduchém a jasném případě měl požadovat po správních orgánech, aby si k odstranění rozporů ve výpovědích účastníků dopravní nehody opatrovaly znalecké posudky, znamenalo by to prakticky, že tak mají činit vždy, když k rozporným výpovědím dojde. Tím by Nejvyšší správní soud zcela pominul odbornost správních orgánů projednávajících dopravní přestupky a z dispozice normy, obsažené v ustanovení § 56 věty první správního řádu (*„závisí-li rozhodnutí na posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, které úřední osoby nemají, a jestliže odborné posouzení skutečností nelze opatřit od jiného správního orgánu...“*), by tím učinil mrtvé ustanovení.

[18] Pro úplnost Nejvyšší správní soud uvádí, že odůvodnění rozhodnutí orgánu prvního stupně se dostatečně podrobně vypořádalo se stěžovatelským návrhem na provedení důkazu znaleckým posudkem. Správní orgán porovnal způsob poškození vozidel s výpovědí svědka Č. a vyhodnotil ji jako naprosto věrohodnou. Poté pro názornost popsal, jaké varianty poškození vozidel by připadaly v úvahu, pokud by měl skutkový děj naopak proběhnout tak, jak tvrdil stěžovatel. Správní orgán tudíž plně vyhověl požadavkům na odůvodnění úvahy o zamítnutí důkazu navrženého účastníkem řízení jako nadbytečného, které vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 20. ledna 2006 č. j. 4 As 2/2005 - 62, publikovaném pod č. 847/2006 Sb. NSS a v řadě navazujících rozsudků (např. rozsudek č. j. 6 As 21/2009 - 66 ze dne 2. září 2009 či rozsudek č. j. 2 As 54/2009-56 ze dne 19. ledna 2010).

[19] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že v daném případě nelze správnímu orgánu vytýkat, že nevyhověl návrhu stěžovatele na ustanovení znalce, jelikož toho v řízení objektivně nebylo třeba, a správní orgán toto své rozhodnutí dostatečně odůvodnil. Krajský soud zhodnotil věc správně.

[20] Z výše popsaných důvodů vyhodnotil Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem v souladu s § 110 odst. 1 větou první s. ř. s. jako nedůvodnou a zamítl ji.

IV. Náklady řízení

[21] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1, 7 s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona. Žalovaný měl ve věci úspěch, podle obsahu spisu mu však žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. května 2013

JUDr. Kateřina Šimáčková
předsedkyně senátu